

İLEDAK İLETİŞİM PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

İLEDAK Program Değerlendiricileri Eğitim Çalıştayı
10 Aralık 2016, İstanbul

İLETİŞİM LİSANS PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

GENEL ÖLÇÜTLER:

1. Öğrenciler
2. Program Eğitim Amaçları
3. Program Çıktıları: İLEDAK İletişim Alan Çıktıları
4. Sürekli İyileştirme
5. Eğitim Planı
6. Öğretim Kadrosu
7. Programın Altyapısı
8. Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar
9. Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri

PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER:

Genel ölçütleri tamamlayan Programa Özgü Ölçütler (7 alanda)

Ölçüt 1: Öğrenciler

1.1 Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve yeterlikleri) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdırlar. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

1.2 Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

1.3 Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile **öğrenci hareketliliğini teşvik edecek** ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

1.4 Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek **danışmanlık hizmeti** verilmelidir.

1.5 Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki **başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.**

1.6 Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Ölçüt 2: Program Eğitim Amaçları

2.1 Değerlendirilecek her iletişim programı için, **program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadelerden** oluşan program eğitim amaçları olmalıdır.

2.2 Bu amaçlar,

- (a) Kurumun, fakültenin ve bölümün öz görevleriyle uyumlu olmalıdır,
- (b) Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri dikkate alınarak belirlenmelidir,
- (c) Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır ve
- (d) Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

2.3 Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Ölçüt 3: Program / Alan Çıktıları

3.1 Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler olan program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve yetkinlik bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve Tablo1 de sıralanan **İLEDAK Çıktıları'nı da içerecek biçimde tanımlanmalıdır**. Programlar, eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

3.2 Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir **ölçme ve değerlendirme süreci** oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

3.3 İletişim alanıyla ilgili programlar, mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin **program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır**.

Tablo 1: İLEDAK İletişim Alanı Çıktıları

1. Alanlarında, sosyal bilimler, beşeri bilimler, iletişim ve ilgili sanat disiplinlerine özgü konularda yeterli akademik ve teknik bilgi birikimi ile kuramsal ve uygulamalı bilgilerini kullanabilme becerisi.
2. Sosyal bilimler alanlarına özgü kuramsal ve/veya görgül çalışmalarda veri toplama, bulguları analiz etme, yorumlama, raporlaştırma ve hedef kitleye uygun sunma becerisi.
3. Yaratıcı ve eleştirel yaklaşımla alanlarına özgü durumların gerektirdiği araştırma, planlama, değerlendirme süreçlerini uygulama becerisi.
4. Alanlarındaki problemleri saptama, yorumlama, çözme ve öneri geliştirme becerisi.
5. Alan uygulamaları için gerekli olan araçları ve gereçleri seçme ve etkin bir şekilde kullanma becerisi.
6. Türkçe ve en az bir yabancı dilde (Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde) sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisi.
7. Alanlarında uyumlu ve verimli ekip çalışması yapma becerisi, bireysel çalışma becerisi.
8. Etik ve mesleki etik ilkelerine uygun ve sorumluluk bilinci

Tablo 1: İLEDAK İletişim Alanı Çıktıları (devam)

9. Alanla ilgili mesleki çalışmalarının, insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları, kamu yararı ve kamu hizmeti gibi evrensel ve toplumsal boyuttaki etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda duyarlılık ve farkındalık gösterme.
10. Kendi alanları ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatı ve standartları bilme ve uygulama becerisi.
11. Yaşam boyu öğrenme bilinciyle alanına özgü bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojideki gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileme becerisi.
12. Kültürel ve sanatsal birikimi zenginleştirmeye yönelik öğretim programlarında en az iki adet alan dışı ders almış olma.
13. İş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi, deneyim ve farkındalık gösterme; girişimci ve yenilikçi yaklaşım bilinci ile davranma.
14. Sosyal güvenlik ve iş güvenliği alanında farkındalık gösterme.
15. Alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımlarını (en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde) kullanma becerisi.

Ölçüt 4: Sürekli İyileştirme

- Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların, programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.
- Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Ölçüt 5: Eğitim Planı

5.1 Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ile Ölçüt 10'da verilen programa özgü bileşenleri içermelidir.

5.2 Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

5.3 Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir yönetim sistemi bulunmalıdır.

5.4 Eğitim planı aşağıdaki bileşenleri içermelidir:

- a) En az bir yıllık (iki dönem) ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi değerinde sosyal bilimler ve sanat disiplinine özgü alanlarda eğitim;
- b) En az bir buçuk yıllık (üç dönem) ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında temel iletişim bilimleri ve ilgili disipline uygun iletişim alanı meslek eğitimi;
- c) Program amaçları doğrultusunda, eğitim programının içeriğini bütünleyen, mesleki eğitimlerinin ürünlerini ortaya çıkaran uygulamalı eğitim.

Ölçüt 5: Eğitim Planı (devam)

5.5 Öğrenciler, derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, alana özgü standartlarını ve gerçekçi koşulları/kısıtları (ekonomi, çevre sorunları, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik, etik, sağlık, güvenlik, sosyal ve politik sorunlar gibi) içerecek bir bakış açısıyla uygulamaya, tasarlamaya, planlamaya ve üretime dönüştürmeye hazırlanmalıdır.

Ölçüt 6: Öğretim Kadrosu

- 6.1** Öğretim kadrosu **yeterli sayıda** olmalıdır. Bu sayı,
- Her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sektör, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürürebilmeyi sağlamalı.
 - Programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalı.
 - Her programın öğretim üyesi sayısı akademik unvanları (prof., doç. ve yrd. doç.) kadrolarını içermelidir.
 - Her programın öğretim üyesi sayısı, programın açılışından itibaren arttırılarak devam ettirilmelidir. 4 yıllık iletişim eğitimi sonunda programın öğretim kadrosu en az 6 öğretim üyesi/görevlisi olmalıdır.

Ölçüt 6: Öğretim Kadrosu (devam)

6.2 Öğretim kadrosu **yeterli niteliklere** sahip olmalıdır:

- Bu nitelikler, programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.
- Öğretim üyelerinin genel anlamda yeterlikleri, eğitimleri, konularının çeşitliliği, alana özgü profesyonel/akademik deneyimleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki heyecanları, mesleki bilgi düzeyleri, araştırma deneyimleri, mesleki kuruluşlara üyelikleri gibi hususlarla değerlendirilebilir.

6.3 Öğretim üyesi **atama ve yükseltme kriterleri** (ölçütleri) yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Ölçüt 7: Programın Altyapısı

- 7.1 Sınıflar, laboratuvarlar, stüdyolar, atölyeler, uygulama odaları ve diğer donanımlar,** eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.
- 7.2 Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan,** mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.
- 7.3 Programlar, öğrencilerine görsel işitsel içerik üretiminde gerekli olan ekipman, yazılım ve diğer donanımları** kullanmayı öğrenecekleri olanakları sağlamalıdır. **Bilgisayar ve enformatik altyapıları,** programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.
- 7.4 Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları** (klasik ve dijital ortamlarda) eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.
- 7.5 Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında ve diğer donanımlarda gerekli güvenlik önlemleri** alınmış olmalıdır.
- 7.6 Engelliler için yeterli düzeyde altyapı düzenlemesi** yapılmış olmalıdır.

Ölçüt 8: Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar

- 8.1** Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.
- 8.2** Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlikte olmalıdır.
- 8.3** Program için gereken altyapıyı sağlamaya, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.
- 8.4** İdari ve teknik kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.
- 8.5** Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır.

Ölçüt 9: Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri

- Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm **karar alma süreçleri**, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Programa özgü ölçütler, belirli bir iletişim alanı ve programına özgü eğitim planına yönelik ek ölçütleri tanımlamaktadır. Bu ölçütler 4 yıllık lisans düzeyindeki aşağıdaki **7** ayrı iletişim programı (alanı)için düzenlenmiştir.

1. Gazetecilik ve Habercilik Programları
 2. Görsel İletişim Tasarımı Programları
 3. Halkla İlişkiler ve Tanıtım Programları
 4. İletişim Bilimleri Programları
 5. Radyo, Televizyon ve Sinema Programları
 6. Reklamcılık Programları
 7. Yeni Medya, Dijital Medya Programları
- a) Her program, bu bölümde verilen “Programa Özgü Ölçütleri” sağlamalıdır.
- b) Bir programın, adı nedeniyle, iki ölçüt kümesine ait olması durumunda, her iki kümedeki ölçütleri de sağlaması beklenir; ancak, çakışan hususların yalnızca bir kez sağlanması yeterli olur.

Örnek: Gazetecilik ve Habercilik Programları için Programa Özgü Ölçütler

Bu ölçütler, “Gazetecilik”, “Gazetecilik ve Habercilik”, “Basın ve Yayın”, “Gazetecilik ve Kitle İletişimi”, “Medya ve İletişim”, “Yeni Medya ve Gazetecilik”, “Basın Yayın ve Redakte” ve benzeri adlı iletişim programları için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki alanlarda “Bilgi, Beceri, Yetkinlik ve Yeterlik” kazandığı kanıtlanmalıdır.

1. Bilgi

- İletişim ve kitle iletişim kuramlarını bilir.
- Gazetecilikle ilgili temel kavramları ve ilkelerini bilir.
- Haber toplama ve yazma sürecini bilir.
- Teknolojik gelişmeler bağlamında gazeteciliğin tarihsel gelişimini bilir.
- Gazeteciliğin yapısal, yönetsel ve teknik özelliklerini bilir.
- Haber kaynaklarını ve sınıflandırılmasını bilir.
- Araştırmacı gazetecilik sürecini bilir.
- İletişimin ulusal, uluslararası ve kültürlerarası boyutlarını bilir.
- Kitle iletişim araçlarının toplumsal etkilerini analiz yöntem ve tekniklerini bilir.

Habercilik Programları için Programa Özgü Ölçütler (devam)

2. Beceri

- Gazetecilikle ilgili olay ve olgular arasındaki ilişkileri tanıma ve açıklama becerisine sahiptir.
- Yayın mecrasına ve ortamlarına uygun içerik üretme becerisine sahiptir.
- Medya içeriklerini eleştirel bakış açısıyla yorumlar.
- Bilişim teknolojilerini, basın ve yayın tekniklerini etkin olarak kullanma becerisine sahiptir.
- Özdenetim ve editoryal kontrol becerisine sahiptir.
- Haber kaynaklarını sınıflandırma ve doğrulama becerisine sahiptir.

3. Yetkinlik ve Yeterlikler

- Gazetecilik alanında bireysel üretim yaptığı gibi ekip çalışmasına da uyum sağlar, sorumluluk alır.
- Gazetecilikte yeni medya teknolojilerini etkin bir biçimde kullanır.
- Gazetecilik habercilik ortamlarının teknoloji bağlamında gelişimini izler.
- Bilim ve teknolojideki gelişmeleri izler ve kendisini sürekli yeniler.
- Gazetecilik alanıyla ilgili düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekler.
- Farklı türdeki haberlerin üretimine ilişkin özellikleri uygular.
- Zaman sınırlaması altında çalışır; düşünür ve yazar.
- Gazetecilik ve yeni medya alanında sosyal sorumluluk projelerini geliştirir.

TEŞEKKÜRLER...